HA(mat.) - bachelor (BSc) i erhvervsøkonomi og matematik

Præambel

I henhold til § 33 i bekendtgørelse nr. 1061 af 30. juni 2016 om bachelor- og kandidatuddannelser ved universiteterne (uddannelsesbekendtgørelsen); § 29 i bekendtgørelse nr. 1062 af 30. juni 2016 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen); og § 20 i bekendtgørelse nr. 114 af 3. februar 2015 om karakterskala og anden bedømmelse ved uddannelser på Uddannelses- og Forskningsministeriets område (karakterbekendtgørelsen) har dekanen for uddannelse efter forslag fra studienævnet godkendt følgende studieordning.

Kapitel 1: Studiespecifikke bestemmelser

Uddannelsens betegnelse og varighed

§ 1. Uddannelsens betegnelse er bachelor (BSc) i erhvervsøkonomi og matematik. Den engelske betegnelse er Bachelor of Science (BSc) in Business Administration and Management Science. Uddannelsen giver endvidere ret til at anvende HA(mat.) som betegnelse for uddannelsen.

Stk. 2. Uddannelsen hører under Studienævnet for erhvervsøkonomi/matematik.

Stk. 3. Bacheloruddannelsen er et fuldtidsstudium på 3 år normeret til 180 ECTS-point. Fristen for at afslutte uddannelsen er normeret studietid + 1 år efter den studerende har påbegyndt den enkelte uddannelse. Evt. orlovsperioder tæller ikke med i den angivne tidsramme.

Stk. 4.Uddannelseslængden angiver det antal studenterårsværk, der er lagt til grund ved tilrettelæggelsen af uddannelsen. Et studenterårsværk er en fuldtidsstuderendes arbejde i et år og svarer til en årlig arbejdsbelastning på 1650 arbejdstimer svarende til 60 point i European Credit Transfer System (ECTS-point). Arbejdsbelastningen omfatter skemalagt undervisning, hjemmeforberedelse, udarbejdelse af skriftlige arbejder, projekter, øvrige aktiviteter i forbindelse med undervisningen samt selvstudium og eksamensforberedelse og -deltagelse.

Formål

§ 2. Den erhvervsøkonomiske/matematiske uddannelse er en videregående teoretisk uddannelse, bestående af en bacheloruddannelse (HA(mat.)) med erhvervskompetence og en overbygning på kandidatniveau (cand.merc.(mat.)). Kandidatuddannelsens studieordning er udarbejdet separat.

Stk. 2. Den samlede uddannelse har til formål at bibringe den studerende kompetence til varetagelse af arbejdsfunktioner og opgaver, der forudsætter en erhvervsøkonomisk/matematisk ekspertise. I uddannelsen lægges vægt på dels de analytiske og kvantitative fag, dels på mere helheds- og planlægningsorienterede, systemvidenskabelige fag.

Stk. 3. Uddannelsens formål søges opnået ved at kombinere og integrere økonomiske og matematiske/kvantitative fagområder.

Stk. 4. Bacheloruddannelsen har til formål at udvikle den studerendes evne til at foretage såvel kvantitative som kvalitative analyser af både konkrete, afgrænsede erhvervsøkonomiske problemer og disse problemers sammenhænge, set ud fra en helhedssynsvinkel.

Kompetenceprofil

§ 3. Studienævnet har udarbejdet en kompetenceprofil for uddannelsen, der beskriver uddannelsens mål for læringsudbytte. Den er tilgængelig på CBS' hjemmeside, nærmere bestemt her på cbs.dk.

Indhold og struktur

§ 4. Bacheloruddannelsen består af studieaktiviteter, som dækker centrale erhvervsøkonomiske, samfundsøkonomiske, matematiske og redskabsfaglige problemstillinger.

Stk. 2. En række af uddannelsens studieelementer integrerer de nævnte fagblokke.

Stk. 3. Udover de obligatoriske fag, indgår der i bacheloruddannelsen valgfag svarende til 15 ECTS. Valgfags-modulet er placeret på uddannelsens 5. semester. Valgfagene skal vælges blandt de af HA(mat.)-studienævnet udbudte fag eller valgfag inden for det erhvervsøkonomiske-/matematiske fagområde. Studienævnet udbyder årligt valgfag, som evt. kan være på engelsk. Nævnet træffer årligt afgørelse om, i hvilke valgfag der vil blive oprettet. Beslutning om oprettelse træffes på grundlag af antal tilmeldte studerende, studiets faglige profil samt de tildelte undervisningsressourcer.

Stk. 4. Det kan forekomme, at undervisningssproget i et obligatorisk fag er engelsk, jf. § 12, stk. 4. I så fald vil eksamenssproget også være engelsk. Det vil fremgå af den enkelte kursusbeskrivelse, hvad undervisnings- og eksamenssproget er.

Stk. 5. Der kan forekomme situationer hvor det ikke er muligt at afholde undervisningen i et fag, der er udbudt på dansk, på det angivne sprog, jf. § 12, stk. 4. I så fald vil undervisningen og prøven blive afviklet på engelsk. I sådanne situationer vil de studerende blive informeret inden undervisningen i faget begynder.

Stk. 6. De enkelte kursers omfang i ECTS og deres placering på uddannelsen fremgår af nedenstående oversigt. Kursusbeskrivelserne findes i det elektroniske kursuskatalog. Direkte links findes i nedenstående skema.

1. år

Kursus	ECTS
Afsætningsøkonomi	7.5
Erhvervsøkonomi	7.5
Lineær algebra og matematisk analyse	7.5
Numerisk analyse og datalogi	15
Fagets videnskabsteori	7.5
Mikroøkonomi	7.5
Videregående lineær algebra og matematisk analyse	7.5

2. år

Kursus	ECTS
Makroøkonomi 1	7.5
Matematisk analyse og statisk optimering	7.5
Operationsanalyse	7.5
Sandsynlighedsregning og statistik	15
Makroøkonomi 2	7.5
Differentialligninger og optimal kontrolteori	7.5
Spilteori	7.5

3. år

Kursus	ECTS
Finansiering	7.5
Statistiske Modeller	7.5
Valgfag	15
Industriøkonomi	7.5
Organisation og ledelse	7.5
Bachelorprojekt	15

Prøver

§ 5. Uddannelsen omfatter nedenstående prøver. De enkelte prøvers læringsmål og eksamensbestemmelser findes i det elektroniske kursuskatalog. I skemaet nedenfor er der indsat direkte links til de enkelte prøver.

Prøverne summerer i alt 180 ECTS.

1. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS	Vægt
Afsætningsøkonomi	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Erhvervsøkonomi	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Lineær algebra og matematisk analyse	Skriftlig stedprøve 30% Skriftlig stedprøve 70%	7-trins-skala 7-trins-skala	Intern prøve Intern prøve	7.5	7.5
Numerisk analyse og datalogi	Skriftligt produkt udarbejdet hjemme	7-trins-skala	Intern prøve	15	15
Mikroøkonomi	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern prøve	7.5	7.5
Videregående lineær algebra og matematisk analyse	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Fagets videnskabsteori	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5

2. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS	Vægt
Makroøkonomi I	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Matematisk analyse og statisk optimering	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Operationsanalyse	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Sandsynlighedsregning og statistik	Skriftlig stedprøve 40% Skriftlig stedprøve 60%	7-trins-skala 7-trins-skala	Ekstern prøve Ekstern prøve	15	15
Makroøkonomi II	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern prøve	7.5	7.5
Differentialligninger og optimal kontrolteori	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Ekstern prøve	7.5	7.5
Spilteori	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5

3. år

Prøvens navn	Prøveform	Bedømmelse	Intern/ekstern prøve	ECTS	Vægt
Valgfag	Se den enkelte kursusbeskrivelse	Se den enkelte kursusbeskrivelse	Se den enkelte kursusbeskrivelse	15	Se den enkelte kursusbeskrivelse
Finance	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Statistiske modeller	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	7.5	7.5
Industriøkonomi	Skriftlig stedprøve	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Organisation og ledelse	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Intern prøve	7.5	7.5
Bachelorprojekt	Mundtlig prøve på baggrund af skriftligt produkt	7-trins-skala	Ekstern prøve	15	15

Forudsætninger for indstilling til prøver: obligatoriske aktiviteter

§ 5A. Ved følgende prøver er der obligatoriske godkendelsesopgaver eller krav om aktiv undervisningsdeltagelse, jf. § 13. De nærmere bestemmelser er angivet i den relevante kursusbeskrivelse i det elektroniske kursuskatalog, følg link nedenfor.

Kursus	Antal obligatoriske aktiviteter
Makroøkonomi 1	1

Censorkorps

§ 6. Uddannelsen hører under censorkorpset for de erhvervsøkonomiske uddannelser.

Beståkrav

§ 7. De generelle beståkrav fremgår af § 26.

Stk. 2. For at bestå en prøve der er opdelt i flere delprøver, kræves det, at karakteren for de enkelte delprøver er mindst 00, jf. dog stk. 3 og 4.

Stk. 3. For delprøverne i faget "Lineær algebra og matematisk analyse" gælder det, at hver delprøve skal være bestået med mindst 02.

Stk. 4. For delprøverne i faget "Sandsynlighedsregning og statistik" gælder det, at hver delprøve skal være bestået med mindst 02.

§§ 8-10. (Benyttes ikke.)

Kapitel 2: Generelle bestemmelser for bacheloruddannelser

§ 11. Undervisningen tilrettelægges i et samarbejde mellem studielederen, de fagansvarlige og fagenes undervisere. Studienævnet godkender plan for tilrettelæggelse af undervisningen.

Undervisnings- og eksamenssprog

§ 12. Prøverne aflægges på dansk, jf. dog stk. 3-5, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Stk. 2. På uddannelser, der udbydes på dansk, skal man være indstillet på at skulle kunne læse svenske, norske og engelske tekster og at kunne deltage i undervisning på disse sprog.

Stk. 3. Der kan forekomme engelske ord og sentenser på engelsk i opgaveteksten, og opgaveteksten kan endvidere være vedlagt bilag på engelsk.

Stk. 4. Har undervisningen i et kursus været gennemført på et fremmedsprog, vil det fremgå af kursusbeskrivelsen, og prøven aflægges så på dette sprog, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et andet sprog. Studienævnet kan fravige denne regel.

Stk. 5. Studienævnet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog. Det gælder dog ikke, hvis det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk eller i et bestemt andet sprog.

Stk. 6. Ansøgninger efter stk. 5 skal indsendes til studiesekretariatet senest 1 måned inden prøvens afholdelse.

Stk. 7. Bestemmelserne vedrørende eksamenssprog gælder for såvel mundtlige som skriftlige stedprøver som for alle former for skriftlige opgavebesvarelser, der udarbejdes hjemme (seminarer, projekter m.v.) og som skal underkastes bedømmelse.

Forudsætninger for indstilling til en prøve: obligatoriske godkendelsesopgaver og krav om aktiv undervisningsdeltagelse

§ 13. Ud over de i § 5 omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om, at der i forbindelse med undervisningen afleveres en eller flere opgavebesvarelser til bedømmelse (såkaldte obligatoriske godkendelsesopgaver). Det er en forudsætning, for at den studerende kan indstille sig til og deltage i den afsluttende prøve i kurset, at det fastsatte antal obligatoriske godkendelsesopgaver er afleveret og bedømt "Godkendt" inden en fastsat frist. De nærmere bestemmelser om opgavernes antal, form og øvrige vilkår fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus.

Stk. 2. En studerende, der efter udløbet af den i stk. 1 fastsatte frist mangler at få godkendt én eller flere opgaver i forhold til det fastsatte krav til antal godkendte opgaver i kurset, har mulighed for at få udleveret ekstra opgaver. Dette forudsætter dog, at den studerende har gjort forsøg i alle stillede opgaver, medmindre det kan godtgøres at manglende aflevering skyldes sygdom eller lignende.
Stk. 3. Ud over de i § 5omhandlede prøver, der indgår i det samlede eksamensresultat, kan der i de enkelte kurser stilles krav om, at deltagelse i undervisningen i nærmere specificeret omfang og

form, er en forudsætning for, at den studerende kan indstille sig til og deltage i prøven i kurset; der vil være tale omafgrænsede dele af undervisningen (fremlæggelsesseminarer, caseforløb og lign.). De nærmere bestemmelser fremgår af kursusbeskrivelsen for det pågældende kursus, jf. også § 27, stk. 3.

Til- og framelding til fag og prøver

§ 14. Den studerende er forpligtet til i april måned at årstilmelde sig til det kommende studieår, jf. § 7, stk. 1, i uddannelsesbekendtgørelsen. CBS tilmelder på denne baggrund den studerende til de 60 ECTS, der ligger på dette studieår, og derudover foretages en semestervis tilmelding af evt. manglende fag fra tidligere studieår.

Stk. 2. De studerende tilmelder sig valgfag via Selvbetjeningen. Studerende, der ikke er tilmeldt obligatoriske fag og valgfag svarende til mindst 60 ECTS på et studieår, skal selv tilmelde sig valgfag, herunder sommerskolefag, svarende til de manglende ECTS i det kommende semester, således at den studerende i alt er tilmeldt mindst 60 ECTS i det kommende studieår.

Stk. 3. Inden for en frameldingsperiode kan de studerende framelde sig fag, de er tilmeldt, hvis tilmeldingen jf. stk. 1 er mere end 60 ECTS på et studieår eller mere end 30 ECTS på et semester, således at de i alt kun er tilmeldt 60 ECTS på et studieår/30 ECTS på et semester. Der er et frameldingsvindue både forud for forårs- og efterårssemestret.

Stk. 4. Manglende årstilmelding, jf. stk. 1, resulterer i, at den studerende bliver udskrevet fra uddannelsen, jf. § 32, nr. 6, i bekendtgørelse nr. 257 af 18. marts 2015 om adgang til bacheloruddannelser ved universiteterne (bacheloradgangsbekendtgørelsen).

Stk. 5. Den studerende kan frameldes et eller flere fag eller fagelementer, hvis 1) den studerende er eliteidrætsudøver, eller hvis 2) der foreligger usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse, og hvis den studerende ikke vil være i stand til at opfylde tilmeldingskravet, eller hvis 3) den studerende er iværksætter, jf. § 18, eller hvis 4) den studerende er formand i frivillige organisationer under Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), og den studerende ikke vil være i stand til at opfylde tilmeldingskravet. Frister for indsendelse af dispensationsansøgninger fastsættes på studenterintranettet.

Stk. 6. Ved udvælgelse til valgfag anvendes lodtrækning blandt de studerende, der opfylder betingelserne for at kunne tage det pågældende valgfag, hvis der er flere ansøgere til faget, end der er pladser til rådighed. For visse valgfag sker udvælgelsen ikke ved lodtrækning, men i stedet på baggrund af en motiveret ansøgning; det vil fremgå af valgfagsudbuddet på cbs.dk.

Stk. 7. Den studerende er automatisk tilmeldt til prøven/prøverne, når den studerende er tilmeldt et fag eller fagelement, hvortil der er tilknyttet en eller flere prøver. Framelding kan ikke finde sted til den ordinære prøve (1. prøveforsøg), og der er brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, medmindre der er dispenseret i medfør af stk. 8. Opfylder den studerende ikke de af universitetet fastsatte forudsætninger for at deltage i prøven, jf. § 13, stk. 1 og 3, er der brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, medmindre der er dispenseret i medfør af stk. 8.

Stk. 8. Universitetet kan dispensere fra reglerne i stk. 7, hvis 1) den studerende er eliteidrætsudøver, eller hvis 2) der foreligger usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse, hvis 3) den studerende er iværksætter, jf. § 18, eller hvis 4) den studerende er formand i en frivillig organisation under Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF), jf. uddannelsesbekendtgørelsen. Frister for indsendelse af dispensationsansøgninger fastsættes på studenterintranettet.

Førsteårsprøven

§ 14A. I henhold til §§ 17-19 i eksamensbekendtgørelsen gælder de i stk. 2-6 nævnte særlige bestemmelser for førsteårsprøven.

Stk. 2. Inden udgangen af første studieår skal den studerende for at kunne fortsætte uddannelsen deltage i de i § 5 nævnte prøver på 1. studieår.

Stk. 3. For uddannelser, der begyndes 1. september, meddeles resultatet af første prøveforsøg inden 1. august det efterfølgende år. Hvis den ordinære prøve ikke er bestået, tilmeldes den studerende automatisk til omprøve i samme eksamenstermin, dog senest i august, og resultatet heraf skal være meddelt den studerende senest inden udgangen af september. For uddannelser, der begyndes 1. februar, meddeles resultatet af første prøveforsøg, senest inden den 1. februar det efterfølgende år.

Stk. 4. Har den studerende ikke bestået prøverne i overensstemmelse med stk. 5, bortfalder adgangen til yderligere eksamensforsøg, jf. § 27, stk. 1.

Stk. 5. De i stk. 2 omhandlede prøver skal være bestået senest inden udgangen af andet studieår efter studiestart, for at den studerende kan fortsætte på uddannelsen. De generelle beståkrav fremgår af § 26, og evt. studiespecifikke beståkrav fremgår af § 7.

Stk. 6. Studienævnet kan for den enkelte studerende dispensere fra de tidsfrister, der er fastsat i stk. 2-5, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Omprøve

§ 15. Den studerende tilmeldes automatisk til omprøven (2. og 3. prøveforsøg), når den pågældende prøve ikke er bestået. Den studerende kan foretage rettidig framelding fra en omprøve (2. og 3. prøveforsøg), jf. stk. 5. Den studerende har brugt et prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, hvis den studerende ikke foretager rettidig framelding.

Stk. 2. På uddannelser, hvor der er to årlige eksamensterminer (semestereksamener), er studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, automatisk tilmeldt til omprøven (2. prøveforsøg) i samme eksamenstermin eller i umiddelbar forlængelse heraf.

Stk. 3. På uddannelser, hvor der er flere eksamensterminer end i stk. 2, er studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, automatisk tilmeldt til omprøven (2. prøveforsøg), der afholdes snarest muligt, dog senest 6 måneder efter afholdelse af den ordinære prøve.

Stk. 4. Reglerne om automatisk tilmelding til omprøve (2. prøveforsøg) fraviges, hvis den studerende ikke gives mulighed for at opfylde de krav, som er fastsat i medfør af § 13, stk. 1 og 3, inden 2. prøveforsøg afholdes. Den studerende tilmeldes næstkommende prøveforsøg, hvilket typisk vil være den ordinære prøve det efterfølgende studieår.

Stk. 5. Fristen for at framelde sig til en omprøve er 1 måned før prøvens påbegyndelse. Studerende, der afventer en bedømmelse, er undtaget fra denne frist for så vidt angår omprøven i det pågældende fag.

Stk. 6. Om krav til dokumentation m.v. for så vidt angår sygdom under en prøve henvises til CBS' regler vedr. sygdom i forbindelse med en prøve. Vær opmærksom på dokumentationsfristen nævnt i reglerne.

Stk. 7. Omprøve afholdes efter samme læringsmål, som gælder for den ordinære prøve.

Stk. 8. Omprøve afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for den ordinære prøve, medmindre:

1. der i eksamensbestemmelserne for den pågældende prøve eksplicit er fastsat afvigende bestemmelser vedrørende omprøven, eller
2. der er tale om en skriftlig stedprøve, hvor antallet af eksaminander til omprøven tilsiger, at denne mest hensigtsmæssigt kan afholdes som mundtlig prøve.

Stk. 9. Det er ikke muligt at fastsætte en anden prøveform for bachelorprojektet.

Studieaktivitetskrav

§ 16. Den studerende skal bestå minimum 30 ECTS hvert studieår for at kunne fortsætte på uddannelsen (studieaktivitetskrav). Den studerende skal have mulighed for 3 prøveforsøg, jf. § 27, stk. 1, i de fag eller fagelementer, som indgår i studieaktivitetskravet.

Stk. 2. Studiechefen kan dispensere fra studieaktivitetskravet, jf. stk. 1, hvis den studerende er eliteidrætsudøver, eller hvis der foreligger usædvanlige forhold, herunder funktionsnedsættelse.

Ekstraordinær omprøve og tilbud om ombedømmelse/omprøve

§ 17. Såfremt der foranstaltes eller gives tilbud om ekstraordinær omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 21 (vedr. mangler ved prøven) eller gives tilbud om ombedømmelse/omprøve efter eksamensbekendtgørelsens § 36 eller § 41 (vedr. klage over prøven), gælder samme læringsmål som for den ordinære prøve.

Stk. 2. De i stk. 1 omtalte prøver kan afholdes efter samme eksamensbestemmelser, som gælder for omprøven, hvis der er tale om et tilbud om en ekstraordinær omprøve.

Iværksættere

§ 18. For at være iværksætter skal den studerende dokumentere enten at have selvstændig virksomhed, der har omsætning og indtægtsgivende aktiviteter, eller at være en del af et iværksættermiljø, f.eks. et universitets inkubator- og iværksættermiljøer samt regionale vækstmiljøer, jf. § 8, stk. 2, i uddannelsesbekendtgørelsen.

Stk. 2. Som iværksætter efter stk. 1 betragtes studerende, der har et registreret CVR-nr. eller kan dokumentere, at de er optaget på et af de programmer, som udbydes af Copenhagen School of Entrepreneurship (CSE) eller tilsvarende. Den studerende skal følge det registrerede iværksætterprogram i henhold til programmets løbende krav.

Prøveformer

§ 19. Prøverne er tilrettelagt som individuelle prøver eller som gruppeprøver. Den konkrete prøveform, herunder om det er en individuel prøve, en gruppeprøve eller en kombination af disse, fremgår af kursusbeskrivelsen for den pågældende prøve, jf. links i § 5.

Stk. 2. Ved såvel en individuel prøve som en gruppeprøve skal der foretages en individuel bedømmelse af de studerendes præstationer og gives individuelle karakterer, jf. stk. 3 og 4.

Stk. 3. Ved en mundtlig gruppeprøve skal den enkelte studerende eksamineres på en sådan måde, at det sikres, at der foretages en individuel bedømmelse af den studerendes præstation.

Stk. 4. Ved en skriftlig opgavebesvarelse, som er udarbejdet af flere studerende, og som ikke følges op af en mundtlig eksamination, skal den enkelte studerende individualisere sin del af besvarelsen på en sådan måde, at det sikres, at der kan foretages en individuel bedømmelse. Se 'Notat om individualisering af skriftlige opgavebesvarelser' i den studieadministrative regelsamling.

Stk. 5. For gruppeprøver fastsættes i eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve, jf. stk. 1, bestemmelser om de af de nedenfor nævnte forhold, der er relevante for den pågældende prøveform:

1. maksimalt antal deltagere i en gruppe
2. den til den mundtlige prøve afsatte eksaminationstid, jf. stk. 3
3. kravene til individualiseringen, jf. stk. 4.

Stk. 6. Hvis de studerende ved en prøve, der efter eksamensbestemmelserne afholdes som gruppeprøve, kan vælge i stedet at erlægge prøven som en individuel prøve, angives dette i kursusbeskrivelsen. Hvor den pågældende prøve omfatter både en skriftlig og en mundtlig del, skal begge dele i så fald erlægges som individuel prøve.

Stk. 7. Ved mundtlige prøver på baggrund af skriftligt produkt gælder for alle variationer:

1. at aflevering af det skriftlige produkt er en forudsætning for at deltage i den mundtlige prøve,
2. at såvel det skriftlige produkt som den mundtlige præstation indgår i bedømmelses-grundlaget,
3. at bedømmelsen er en samlet vurdering (helhedsbedømmelse) af det skriftlige produkt og den individuelle mundtlige præstation.

Eksamensregler

§ 20. En studerende, der deltager i en prøve, har pligt til at gøre sig bekendt med og at overholde de bestemmelser, der er fastsat for den pågældende prøve, samt de generelle regler, som den pågældende prøve er omfattet af. Dette gælder navnlig:

- Eksamensbestemmelserne for prøven som fastsat i kursusbeskrivelsen, jf. links i § 5.
- *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler, jf. § 21, stk. 3.*
- Regler for akademisk redelighed, jf. § 4 i *CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.*

Stk. 2. Det er ikke tilladt de studerende, at foretage lyd- og/eller billedoptagelser under en prøve eller under voteringen.

Stk. 3. I eksamensbestemmelserne for den enkelte prøve er det angivet, hvor mange sider opgavebesvarelsen højst må bestå af. Følgende bestemmelser gælder desuden:

1. Det maksimalt tilladte sideantal inkluderer ikke: forside, litteraturliste og evt. bilag. Bilagene indgår desuden ikke i bedømmelsen.
2. Siderne skal have en margen på mindst 3 cm i top og bund og mindst 2 cm i hver side. Fontstørrelsen skal være minimum 11 punkt.
3. Tabeller, figurer, illustrationer og lign. tæller ikke med i antallet af anslag, men berettiger ikke til at overskride det fastsatte maksimale sidetal.

4. Opgavens sider må i gennemsnit ikke indeholde mere end 2.275 anslag (inkl. mellemrum) pr. side.

Stk. 4. Ved digital aflevering erklærer den studerende, at opgavebesvarelsen overholder reglerne for akademisk redelighed, formkrav og omfang, gennem en digital forfattererklæring.

Stk. 5. Overtrædelse af bestemmelser og regler omfattet af stk. 1-2 sanktioneres efter bestemmelserne i CBS' Ordensregler og regler for akademisk redelighed, herunder disciplinære foranstaltninger.

Stk. 6. Overtrædelse af de i stk. 3-4 nævnte formkrav eller formkrav fastsat i kraft af § 19, stk. 4, kan medføre en afvisning af opgavebesvarelsen, jf. § 24, stk. 3, i eksamensbekendtgørelsen. Hvis opgavebesvarelsen afvises, skal der ikke gives en bedømmelse, og den studerende har brugt et eksamensforsøg.

Hjælpemidler

§ 21. Hvilke hjælpemidler, der må medbringes ved skriftlige stedprøver, fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver.

Stk. 2. Medmindre andet fremgår af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, må der ikke medbringes hjælpemidler, hverken skriftlige eller tekniske, bortset fra simple skrive- og tegneredskaber.

Stk. 3. Hvor det af eksamensbestemmelserne, jf. stk. 1, fremgår, at der må medbringes elektroniske hjælpemidler, gælder bestemmelserne i *Regler for skriftlige stedprøver på CBS, herunder regler for elektroniske hjælpemidler*.

Særlige prøvevilkår

§ 22. Studienævnet kan fravige de fastsatte eksamensbestemmelser for de enkelte prøver med henblik på at tillade særlige prøvevilkår til studerende med fysisk eller psykisk funktionsnedsættelse, til studerende med et andet modersmål end dansk og til studerende med tilsvarende vanskeligheder, når dette skønnes nødvendigt for at ligestille sådanne studerende med andre i prøvesituationen. Der er en forudsætning, at der med tilladelsen ikke sker en ændring af prøvens niveau.

Stk. 2. Hvor det af målbeskrivelserne for en prøve fremgår, at der ved bedømmelsen af prøven også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne, kan studienævnet dispensere herfra for studerende, der kan dokumentere en relevant specifik funktionsnedsættelse.

Stk. 3. Studerende, der ønsker tilladelse til at aflægge en prøve på særlige vilkår efter stk. 1, eller at få dispensation efter stk. 2, skal senest 2 måneder inden prøvens afholdelse indsende ansøgning herom til studiesekretariatet. Den rette blanket udfyldes og vedhæftes den begrundede dispensationsansøgning, med den nødvendige dokumentation vedlagt. Ansøgningen sendes til uddannelsens dispensationsmailadresse. Adressen kan findes på studenterintranettet.

Afholdelse af prøver i udlandet

§ 23. Universitetet kan afholde en prøve på en dansk repræsentation eller andre steder i udlandet, når det er begrundet i, at den studerende af praktiske eller økonomiske grunde ikke kan deltage i en prøve i Danmark, og når den studerende og vedkommende prøvested er indforstået hermed.

Afholdelse af danske prøver i udlandet skal finde sted efter eksamensbekendtgørelsens regler i øvrigt.

Stk. 2. Studieleder træffer afgørelse om hvorvidt prøven kan afholdes i udlandet og udpeger eller godkender tilsynsførende og andre personer, som skal forestå den praktiske afvikling af prøven i udlandet.

Stk. 3. Universitetet afholder de særlige udgifter, der er forbundet med prøvens afholdelse i udlandet.

Stk. 4. Ved afholdelse af prøver på danske repræsentationer i udlandet finder bekendtgørelse om betaling for tjenestehandlinger i udenrigstjenesten anvendelse.

Stk. 5. Universitetet kan lade den studerende helt eller delvist betale de udgifter, som universitetet har afholdt i forbindelse med prøvens afholdelse. Det er en betingelse, at den studerende forud skriftligt har erklæret sig villig til at betale de pågældende udgifter på grundlag af et af universitetet meddelt skøn over beløbets forventede størrelse. Universitetet kan betinge prøvens afholdelse af, at beløbet forudbetales.

Stk. 6. For afholdelse af prøver i udlandet gælder betingelserne og bestemmelserne i CBS' retningslinjer for afholdelse af prøver i udlandet**.**

Bedømmelse

§ 24. Prøverne er enten interne eller eksterne:

- Interne prøver bedømmes af en eller flere undervisere (eksaminatorer) udpeget af universitetet blandt underviserne på universitetet eller ved andre universiteter med samme eller beslægtede uddannelser.
- Eksterne prøver bedømmes af eksaminator(erne) og én censor der er beskikket af Styrelsen for Videregående Uddannelser (ekstern censor).

Stk. 2. Det fremgår af eksamensbestemmelserne for de enkelte prøver, hvorvidt de er interne eller eksterne, jf. link i § 5.

Stk. 3. Ved bedømmelsen af prøverne gives bedømmelse efter bestemmelserne i karakterbekendtgørelsen.

Stk. 4. Bedømmelsen af obligatoriske godkendelsesopgaver eller undervisningsdeltagelse, jf. § 13, foretages af underviseren/underviserne ved den pågældende undervisning, og der anvendes bedømmelsen "Godkendt"/"Ikke godkendt".

Meddelelse af bedømmelsen

§ 25. Ved prøver hvor bedømmelsen ikke meddeles umiddelbart efter prøvens afholdelse, skal bedømmelsen være offentliggjort senest 4 uger efter prøvens afholdelse, jf. dog stk. 2. I beregningen af de 4 uger indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Ved bachelorprojekter, kandidatspecialer og masterprojekter skal bedømmelsen være meddelt senest 6 uger efter, at projektet/specialet er indleveret til bedømmelse.

Stk. 3. Studielederen kan fravige den i stk. 1-2 fastsatte frist, hvis der foreligger særlige omstændigheder. Hvis bedømmelsen ikke kan gennemføres inden for den fastsatte frist, skal den studerende hurtigst muligt underrettes herom med en begrundelse herfor og oplysning om, hvornår bedømmelsen bliver meddelt.

Regler om beståkrav og prøveforsøg

§ 26. Hver prøve skal bestås for sig. For at bestå en prøve skal den studerende have opnået bedømmelsen 02 eller "Bestået".

Stk. 2. Hver prøve kan tages om for sig. Dog kan bestående prøver ikke tages om.

Stk. 3. Består en prøve af flere delprøver, er karakteren gennemsnittet af delkaraktererne afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen, jf. dog stk. 4. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 4. Hvis delkaraktererne tæller med forskellig vægt, er det angivet i prøveoversigten i § 5. I så fald er den samlede karakter summen af de enkelte karakterer, hver multipliceret med karakterens vægt, divideret med summen af vægtene og herefter afrundet til nærmeste karakter i karakterskalaen. Der rundes op, hvis gennemsnittet ligger midt imellem to karakterer.

Stk. 5. Er prøven opdelt i delprøver, kan hver delprøve tages om for sig. Dog kan bestående delprøver samt ikke-bestående delprøver, der indgår i bestående prøver, ikke tages om.

Stk. 6. Evt. krav om at der ved en eller flere delprøver skal være opnået mindst en bestemt karakter i skalaen, fremgår af § 7. Hvis der ikke er fastsat sådanne regler i § 7, skal blot den samlede prøve bestås, hvorfor en delprøvekarakter på -3 eller 00 kan indgå i de endelige delkarakterer, såfremt udregningen af den samlede karakter efter stk. 4 resulterer i minimum 02.

Stk. 7. Beregningen af det samlede karaktergennemsnit for uddannelsen sker på baggrund af de i prøveoversigten i § 5 angivne vægte.

Stk. 8. Ved fornyet deltagelse i prøver eller anden form for bedømmelse er den højest opnåede karakter gældende, jf. dog § 37, stk. 4, i eksamensbekendtgørelsen.

§ 27. En studerende har 3 prøveforsøg til at bestå en prøve, jf. dog stk. 2. Studienævnet kan tillade yderligere forsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. I vurderingen af om der foreligger usædvanlige forhold, kan spørgsmålet om studieegnethed ikke indgå.

Stk. 2. Den studerende skal deltage i 3. prøveforsøg i et fag, der ikke længere udbydes, senest 16 måneder efter at undervisningen i faget er afsluttet.
Stk. 3. En studerende, der anden gang skal have sin undervisningsdeltagelse bedømt, kan forlange at aflægge prøve i stedet. Undervisningsdeltagelse, hvortil der er knyttet praktiske øvelser, kan dog ikke erstattes af en prøve.

Eksamensbevis

§ 28. CBS udsteder eksamensbevis for gennemført uddannelse i overensstemmelse med kravene hertil i § 31 i eksamensbekendtgørelsen. Beviset skal være afsendt til den færdiguddannede senest 2 måneder efter, at bedømmelsen af den afsluttende prøve er meddelt. I beregningen af de 2 måneder indgår juli måned ikke.

Stk. 2. Studerende, der forlader uddannelsen uden at have gennemført denne, har ret til at få dokumentation for de bestående dele af uddannelsen med angivelse af ECTS-point.

Orlov

§ 29. En studerende kan få orlov fra uddannelsen begrundet i personlige forhold. Om de nærmere regler for at få orlov samt de bestemmelser, der gælder for studerende på orlov, henvises til *Regler om orlov for studerende ved bachelor- og kandidatuddannelser på CBS*.

Studieordning

§ 30. Studieordningen og diverse regelsæt, der henvises til i denne studieordning, er tilgængelige på CBS' hjemmeside, nærmere bestemt på hhv. studieordninger.cbs.dk og iden studieadministrative regelsamling (SAR).

Dispensation fra studieordningen

§ 31. Universitetet kan, hvis der foreligger usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastsat af universitetet.

Stk. 2. Dispensation fra studieordningen, der forudsætter dispensation fra en bekendtgørelse, kan indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser.

Merit

§ 32. Bestående uddannelseselementer i uddannelsen ved et andet universitet ækvivalerer tilsvarende uddannelseselementer omfattet af denne studieordning.

Stk. 2. Studienævnet kan godkende, at bestående uddannelseselementer fra en anden dansk eller udenlandsk uddannelse på samme niveau træder i stedet for uddannelseselementer, der er omfattet af denne studieordning.

Stk. 3. Afgørelser efter stk. 1 og 2 træffes på grundlag af en faglig vurdering.

§ 33. Studerende, der som en del af uddannelsen ønsker at gennemføre uddannelseselementer ved et andet universitet eller anden videregående uddannelsesinstitution i Danmark eller i udlandet, kan ansøge studienævnet om forhåndsmerit for planlagte uddannelseselementer.

Stk. 2. Godkendelse af forhåndsmerit efter stk. 1 kan kun gives, hvis den studerende i forbindelse med ansøgningen om forhåndsmerit forpligter sig til, når de forhåndsmeriterede uddannelseselementer er gennemført, at fremsende den fornødne dokumentation for, hvorvidt uddannelseselementerne er bestået eller ikke bestået, til hjemuniversitetet. Desuden skal den studerende give sit samtykke til, at hjemuniversi-tetet kan indhente de nødvendige oplysninger hos værtsinstitutionen, hvis den studerende ikke selv kan fremskaffe dokumentationen.

Stk. 3. Når der foreligger dokumentation for, at de forhåndsmeriterede uddannelseselementer er bestående, godkender hjemuniversitetet administrativt, at disse meriteres ind i uddannelsen ved universitetet.

Stk. 4. Efter forslag fra den studerende kan universitetet i de tilfælde, hvor de forhåndsmeriterede uddannelseselementer f.eks. ikke udbydes, foretage ændringer i forhåndsmeritten efter stk. 1. Den

studerende har ansvaret for og initiativpligten til at sammensætte forslag til studieplan. Universitetet yder faglig støtte, hvis den studerende efterspørger dette. Studienævnsformanden kan i særlige tilfælde godkende ændringer i studienævnets afgørelser om forhåndsmerit.

Stk. 5. Afgørelser efter stk. 1 og 4 træffes på grundlag af en faglig vurdering.

§ 34. Uddannelseselementer, der ønskes overført fra andre uddannelser, overføres med udgangspunkt i den normerede studiebelastning angivet i ECTS-point fastsat i vedkommende studieordning. Der kan, af hensyn til uddannelsens opbygning, forekomme afvigelser mellem det ækvivalerende antal ECTS-point og det reelt overførte, idet uddannelsens samlede ECTS-point skal resultere i det i § 1, stk. 1, angivne antal ECTS-point.

Stk. 2.Hvis det pågældende uddannelseselement er bedømt efter 7-trins-skalaen eller 13-skalaen ved den uddannelsesinstitution, hvor prøven er aflagt, og hvis det ækvivalerer eller træder i stedet for et uddannelseselement, der efter eksamensbestemmelserne i denne studieordning bedømmes efter 7-trins-skalaen, overføres karakteren, der, hvis den er givet efter 13-skalaen, konverteres til 7-trins-skalaen. I alle andre tilfælde overføres bedømmelsen som ”Bestået”. Ved overførsel som ”Bestået” indgår den pågældende prøve ikke i beregningen af karaktergennemsnittet.

§ 35. Ansøgning om merit eller forhåndsmerit indsendes til studiesekretariatet, stilet til studienævnet, på et særligt skema vedlagt nødvendig dokumentation. Se vejledning om ansøgning om merit på studenterintranettet.

Stk. 2. Vedrørende klager over meritafgørelser, se kapitel 3.

Kapitel 3: Klager

Klager over prøver m.v.

§ 36. En studerende har adgang til at indgive klage over prøver og anden bedømmelse. Om de nærmere regler for at indgive en begrundet klage, herunder de fastsatte tidsfrister, henvises til reglerne i kapitel 7 i eksamensbekendtgørelsen og til vejledningen herom på studenterintranettet.

Klager over afgørelser vedrørende merit

§ 37. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede bestående danske uddannelseselementer kan erstatte dele af uddannelsen (merit) samt klager over studienævnets afgørelser af, om planlagte danske eller udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (forhåndsmerit), kan indbringes for et ankenævn for meritafgørelser, jf. bekendtgørelse nr. 1517 af 16. december 2013 om ankenævn for afgørelser om merit i universitetsuddannelser (meritankenævnsbekendtgørelsen).

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Ankenævnet for meritafgørelser, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Ankenævnet for meritafgørelser ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Ankenævnet for meritafgørelser træffer den endelige administrative afgørelse.

§ 38. Klager over studienævnets afgørelser af, om allerede bestående udenlandske uddannelseskvalifikationer kan erstatte dele af uddannelsen (merit), kan indbringes for Kvalifikationsnævnet, jf. lov om vurdering af udenlandske uddannelseskvalifikationer m.v.

Stk. 2. Fristen for indgivelse af klage er 4 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til Kvalifikationsnævnet, men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS har mulighed for at behandle ansøgningen igen. Såfremt afgørelsen fastholdes, videresender CBS klagen til Kvalifikationsnævnet ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til at kommentere udtalelsen, inden for en frist på 1 uge. Evt. kommentarer medsendes til nævnet. Kvalifikationsnævnet træffer den endelige administrative afgørelse.

Klager over andre afgørelser

§ 39. Klager over studienævnets eller studielederens afgørelser i henhold til denne studieordning indgives til rektor for CBS. Fristen for indgivelse af klager er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende.

Stk. 2. CBS' afgørelse i henhold til stk. 1 kan af klageren indbringes for Styrelsen for Videregående Uddannelser, når klagen vedrører retlige spørgsmål. Fristen for indgivelse af klage er 2 uger fra den dag, afgørelsen er meddelt den pågældende. Klagen stiles til styrelsen men indgives til rektor for CBS. Den begrundede klage sendes til CBS Legal, Solbjerg Plads 3, 2000 Frederiksberg. Klagen kan ligeledes fremsendes til: legal@cbs.dk. CBS videresender klagen til styrelsen – ledsaget af en udtalelse. CBS giver klageren lejlighed til inden for en frist af mindst en uge at kommentere denne udtalelse. Klagerens eventuelle kommentarer medsendes til styrelsen.

Stk. 3. Der henvises i øvrigt til CBS' Retningslinjer vedrørende studerendes adgang til at klage over studienævns, studieledere og studieadministrationens afgørelser.

Klager over undervisning m.v.

§ 40. Klager over undervisning, vejledning eller andre forhold vedrørende tilrettelæggelse af uddannelsen kan indbringes for studienævnet.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser

§ 41. Studieordningen gælder for studerende, der påbegynder uddannelsen pr. 1. september 2016 eller senere, og for studerende der overflyttes til nærværende studieordning, jf. § 42, stk. 1.

Stk. 2. 2015-studieordningen ophæves pr. 1. september 2016.

§ 42. Studerende, der er påbegyndt uddannelsen efter 2015-studieordningen, eller som i medfør af overgangsbestemmelserne deri er overført til 2015-studieordningen, overføres til nærværende studieordning, således at denne får virkning for den resterende del af uddannelsen, jf. dog stk. 2.

Stk. 2. Den tidsfrist for at færdiggøre uddannelsen, der er angivet i § 1, stk. 3, gælder kun for studerende optaget 1. september 2014 eller senere.